

Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie

Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
www.onderwijsinspectie.be

Verslag over de doorlichting van GO! atheneum Boom te BOOM

Hoofdstructuur voltijds secundair onderwijs

Instellingsnummer 40411

Instelling GO! atheneum Boom

Directeur Saskia EECKMAN

Adres Jan Baptist Davidstraat 2 - 2850 BOOM

Telefoon 03-888.05.24

Fax 03-844.67.85

E-mail atheneumboom@g-o.be

Website <http://atheneumboom.be>

Bestuur van de instelling GO! scholengroep Rivierenland

Adres Lindestraat 123_A - 2880 BORNEM

Scholengemeenschap SG Boom-Willebroek

Adres Lindestraat 123 A - 2880 BORNEM

CLB GO! CLB Rivierenland Boom

Adres Edgard Tinelstraat 3 - 2850 BOOM

Dagen van het doorlichtingsbezoek 24-10-2016, 25-10-2016, 26-10-2016, 27-10-2016, 28-10-2016

Einddatum van het doorlichtingsbezoek 28-10-2016

Datum bespreking verslag met de instelling 29-11-2016

Samenstelling inspectieteam

Inspecteur-verslaggever Veerle VONDERLYNCK

Teamleden Christian LAES, Ludo POTTIER, Erik VAN NIEUWENHUYZE, Chris
VAN WOENSEL, Immanuel SYNAEVE

INHOUDSTAFEL

INLEIDING.....	3
1 SAMENVATTING	5
2 DOORLICHTINGSFOCUS	6
2.1 Structuuronderdelen in de doorlichtingsfocus	6
2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus	6
3 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?	7
3.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?	7
3.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?	7
3.1.1.1 Aardrijkskunde in aso derde graad in de studierichtingen van de pool wetenschappen en in tso derde graad (leerplannen 2007/046 en 2004/117)	7
3.1.1.2 Economie, stage, boekhouden en toegepaste economie in tso derde graad in de studierichting Boekhouden-informatica (leerplannen 2005/089, 2007/062, 2007/064 en 2008/062)	9
3.1.1.3 Engels in tso tweede graad in de studierichting Lichamelijke opvoeding en sport (leerplan 2012/024)	11
3.1.1.4 Frans in aso tweede graad in de studierichting Economie, Latijn, Humane wetenschappen, Sportwetenschappen en Wetenschappen (leerplan 2012/002)	15
3.1.1.5 Kantoortechnieken, verkoop en toegepaste economie in tso tweede graad in de studierichting Handel (leerplan 2006/128)	18
3.1.1.6 Lichamelijke opvoeding in aso tweede en derde graad (leerplannen 2015/004, 2015/027)	21
3.1.1.7 Lichamelijke opvoeding en sport in tso tweede graad in de studierichting Lichamelijke opvoeding en sport (leerplan 2015/011)	22
3.1.1.8 Lichamelijke opvoeding en sport in tso derde graad in de studierichting Lichamelijke opvoeding en sport (leerplannen 2012/050, 2015/027, 2006/099)	25
3.1.1.9 Vakoverschrijdende eindtermen (VOET)	28
3.1.2 Voldoet de school aan de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'?	30
3.1.3 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?	30
3.2 Respecteert de school de overige reglementering?	31
4 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?	32
4.1 Leerbegeleiding	32
5 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL	35
6 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL	37
6.1 Wat doet de school goed?	37
6.2 Wat kan de school verbeteren?	37
7 ADVIES BETREFFENDE DE ERKENNINGSVOORWAARDEN	38
8 OVERIGE REGELGEVING: REGELING VOOR VERVOLG.....	38

INLEIDING

De decretale basis van het onderzoek

Tijdens een doorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de school

1. de onderwijsreglementering respecteert,
 2. op systematische wijze haar eigen kwaliteit onderzoekt en bewaakt,
 3. haar tekorten al dan niet zelfstandig kan wegwerken
- (zie artikel 38 van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, 8 mei 2009).

Een doorlichting is dus een onderzoek van

1. de onderwijsreglementering,
2. de kwaliteitsbewaking door de school,
3. het algemeen beleid van de school.

Een onderzoek in drie fasen

Een doorlichting bestaat uit drie fasen: het vooronderzoek, het doorlichtingsbezoek en het doorlichtingsverslag.

- Tijdens het vooronderzoek bekijkt het inspectieteam de gehele school aan de hand van het CIP0-referentiekader. Het vooronderzoek wordt afgesloten met een doorlichtingsfocus: een selectie van te onderzoeken aspecten tijdens het doorlichtingsbezoek.
- Tijdens het doorlichtingsbezoek voert de onderwijsinspectie het onderzoek uit aan de hand van observaties, gesprekken en analyse van documenten.
- Het doorlichtingsverslag beschrijft het resultaat van de doorlichting, bevat een advies over de verdere erkenning en wordt gepubliceerd op www.doorlichtingsverslagen.be.

Een gedifferentieerd onderzoek

1. Omdat de onderwijsinspectie gedifferentieerd doorlicht, onderzoekt het inspectieteam in de school een selectie van de onderwijsreglementering:
 - het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen
Hiertoe selecteert de onderwijsinspectie een aantal structuuronderdelen.
Daarbij onderzoekt de onderwijsinspectie altijd de volgende procesvariabelen uit het CIP0-referentiekader:
 - ♦ het onderwijsaanbod
 - ♦ de uitrusting
 - ♦ de evaluatiepraktijk
 - ♦ de leerbegeleiding.
 De onderwijsinspectie onderzoekt ook altijd de vakoverschrijdende eindtermen.
 - een selectie van andere erkenningsvoorwaarden, waaronder de erkenningsvoorwaarde bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne.
 - een selectie van overige regelgeving.
2. Om de kwaliteitsbewaking door de school na te gaan, selecteert het inspectieteam een aantal procesvariabelen. Het inspectieteam gaat met de kwaliteitswijzer na of de school voor deze procesvariabelen aandacht heeft voor
 - doelgerichtheid: welke doelen stelt de school voorop?
 - ondersteuning: welke ondersteunende initiatieven neemt de school om efficiënt en doelgericht te werken?
 - doeltreffendheid: bereikt de school de doelen en gaat de school dit na?
 - ontwikkeling: heeft de school aandacht voor nieuwe ontwikkelingen?

3. Het inspectieteam onderzoekt ten slotte het algemeen beleid van de school aan de hand van vier procesvariabelen: leiderschap, visieontwikkeling, besluitvorming, kwaliteitszorg.

Het advies

De adviezen die de onderwijsinspectie uitbrengt, hebben betrekking op alle of op afzonderlijke structuuronderdelen van de school. De onderwijsinspectie kan drie adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de school of van structuuronderdelen.
- een beperkt gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de erkenning van de school of van structuuronderdelen als de school binnen een bepaalde periode voldoet aan de voorwaarden vermeld in het advies.
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de school of van structuuronderdelen op te starten.

Bij een ongunstig advies beoordeelt de onderwijsinspectie bovendien of de school de vastgestelde tekorten zelfstandig kan wegwerken.

Tot slot

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve doorlichtingsverslag informeert de directeur van de school de ouders en leerlingen over de mogelijkheid tot inzage.

Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de school het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de school of zijn gemandateerde tekent het verslag voor gezien. Het bestuur stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De school mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

1 **SAMENVATTING**

Het GO! atheneum Boom is gelegen in een rustige wijk in het centrum van Boom. Het studieaanbod omvat een tweede en derde graad met een brede waaier aan studierichtingen binnen het aso en in de studiegebieden Sport en Handel van het tso.

Mede door het engagement van het schoolteam en de aandacht en de inzet voor het welbevinden van de leerlingen heerst er op de campus een open en gestructureerd leer- en leefklimaat. Een aanzienlijk deel van de leerlingen stroomt vlot door in de eigen school. De meeste leerlingen ronden hun schoolloopbaan succesvol af, waarna een groot deel hun studies vervolgen in het hoger onderwijs.

Het erkenningsonderzoek toont aan dat de school de onderwijsreglementering goed respecteert en dat ze voldoende aandacht schenkt aan de erkenningsvoorwaarde 'Bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'. Het nastreven van de vakoverschrijdende eindtermen is een voorbeeld van goede praktijk.

Het erkenningsonderzoek kwam verder tot stand op basis van een representatief staal van het onderwijsaanbod. De leerplanrealisatie voldoet in de onderzochte studierichtingen voor aardrijkskunde, Engels, Frans, lichamelijke opvoeding en sport en toegepaste economie. De leerplanrealisatie voor toegepaste economie kan verbeteren door te investeren in de minimale materiële ondersteuning.

Het kwaliteitsonderzoek tijdens de doorlichting omvatte de leerbegeleiding. De leerbegeleiding past in een sterk uitgebouwd zorgbeleid, dat zich zowel op preventie als op remediëring richt. De school ondersteunt de leerbegeleiding met heel wat maatregelen. Voor de vakgebonden leerbegeleiding rekent de schoolleiding op vak- en klasleraren. De kwaliteitsbewaking ervan vertrouwt ze toe aan de vakgroepen. Het onderzoek op vakniveau wijst uit dat de meeste leraren de leerbegeleiding ter harte nemen, maar dat dit nog vaak individueel wordt ingevuld.

Het directieteam getuigt van een degelijk beleidsvoerend vermogen gesteund op een participatief en motiverend leiderschap. De beleidsvisie van de school op onderwijs en opvoeding is uitgeschreven in een geactualiseerd opvoedingsproject, dat steunt op het pedagogisch project van het GO!. De focus ligt op respect, betrokkenheid en ambitie. Kwaliteit en begeleiding zijn eveneens kernbegrippen. Openheid voor externe evaluaties en feedback en intensieve samenwerking binnen de scholengemeenschap versterken het beleidsvoerend vermogen. Het directieteam stuurt de schoolwerking aan met aandacht voor de renovatie van de infrastructuur en de inrichting van de schoolcampus.

De schoolleiding investeert in mensen en middelen om haar visie waar te maken. Ze communiceert helder en beslissingen komen tot stand in overleg met vele belanghebbenden. Ze slaagt erin het schoolteam sterk te betrekken en stuurt hiervoor de vakgroepwerking doelgericht aan. De vakgroepen fungeren echter nog te weinig als leergemeenschappen waarin en waartussen expertise vlot doorstroomt.

De school verzamelt en analyseert systematisch gegevens die ze gebruikt om haar kwaliteit te bewaken en haar werking waar nodig bij te sturen.

De inspectie formuleert een gunstig advies voor het GO! atheneum Boom. De school respecteert de onderwijsreglementering en ze schenkt voldoende aandacht aan de erkenningsvoorwaarde 'Bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'.

2 DOORLICHTINGSFOCUS

Op basis van het vooronderzoek en in het kader van een gedifferentieerde doorlichting selecteerde de onderwijsinspectie onderstaande structuuronderdelen en procesindicatoren/procesvariabelen voor verder onderzoek.

2.1 Structuuronderdelen in de doorlichtingsfocus

	Basisvorming	Specifiek gedeelte
VOET	x	
Graad 2 ASO Economie	Frans, lichamelijke opvoeding	
Graad 2 ASO Humane wetenschappen	Frans, lichamelijke opvoeding	
Graad 2 ASO Latijn	Frans, lichamelijke opvoeding	
Graad 2 ASO Wetenschappen	Frans, lichamelijke opvoeding	
Graad 2 ASO Sportwetenschappen	Frans	
Graad 2 TSO Lichamelijke opvoeding en sport	Engels, lichamelijke opvoeding	sport
Graad 2 TSO Handel		kantoortechnieken, toegepaste economie, verkoop
Graad 3 ASO Economie-moderne talen	lichamelijke opvoeding	
Graad 3 ASO Humane wetenschappen	lichamelijke opvoeding	
Graad 3 ASO Latijn-moderne talen	lichamelijke opvoeding	
Graad 3 ASO Latijn-wiskunde	lichamelijke opvoeding	
Graad 3 ASO Moderne talen-wetenschappen	aardrijkskunde, lichamelijke opvoeding	aardrijkskunde
Graad 3 ASO Wetenschappen-wiskunde	aardrijkskunde, lichamelijke opvoeding	aardrijkskunde
Graad 3 ASO Sportwetenschappen	aardrijkskunde	aardrijkskunde
Graad 3 TSO Lichamelijke opvoeding en sport	aardrijkskunde, lichamelijke opvoeding	sport
Graad 3 TSO Boekhouden-informatica	aardrijkskunde	boekhouding / toegepaste economie, economie, stage
Graad 3 TSO Informaticabeheer	aardrijkskunde	

2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus

Onderwijs - Begeleiding

Leerbegeleiding

3 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?

3.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?

3.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?

Het onderzoek naar het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen levert voor de geselecteerde structuuronderdelen het volgende op.

3.1.1.1 Aardrijkskunde in aso derde graad in de studierichtingen van de pool wetenschappen en in tso derde graad (leerplannen 2007/046 en 2004/117)

Voldoet

In de pool wetenschappen worden de leerplandoelstellingen kwaliteitsvol gerealiseerd en levert de evaluatie betrouwbare scores op. In de derde graad tso is de leerplanrealisatie aanvaardbaar in een ontwikkelingsgerichte context.

Onderwijsaanbod	In de studierichtingen van de pool wetenschappen komen alle thema's aan bod.
<i>Volledigheid</i>	De inhoud is goed uitgewerkt in functie van de leerplandoelstellingen en op het aangegeven beheersingsniveau. Er is ook voldoende aandacht voor het verwerken van de algemene doelstellingen. Er is een goede verhouding tussen het aandeel van de doelstellingen die aansluiten bij de vakgebonden eindtermen en deze waarmee een bijdrage geleverd wordt aan de specifieke eindtermen voor de pool. De sterke uitwerking van de onderdelen teledetectie, geografische informatiesystemen en cartografie valt op. De leerlingen analyseren diverse landschappen op het terrein tijdens de geografische excursie. Ook enkele andere extramurale activiteiten dragen bij tot de realisatie van de doelstellingen. Dit resulteert in een kwaliteitsvol en nagenoeg volledig aanbod. De leerlingen kunnen ervoor kiezen om de onderzoekscompetentie (OC) te realiseren in aardrijkskunde. De richtlijnen die daarvoor uitgeschreven zijn, bevatten de nodige stappen voor een procesgerichte uitwerking.
<i>Evenwicht</i>	
<i>Beheersingsniveau</i>	
<i>Samenhang</i>	
	In de derde graad tso gaat het aanbod minder uit van het leerplan. De thema's worden wel allemaal behandeld, maar de uitwerking is onvoldoende afgestemd op de visie van het leerplan en op het beheersingsniveau uit de leerplandoelstellingen. Daardoor blijft het aanbod overwegend kennisgericht. Er wordt leestijd besteed aan onderdelen die in het leerplan niet opgenomen zijn, zoals historische cartografie, de indeling van de gesteenten en bodems. Daardoor blijft de beschikbare tijd beperkt voor de behandeling van de verplichte doelstellingen op het gewenste beheersingsniveau en met de diepgang die het leerplan beoogt. De leerlingen analyseren wel een landschap tijdens de geografische excursie en ook een andere extramurale activiteit draagt bij tot de realisatie van de doelen.

Onderwijsorganisatie <i>Organisatie curriculum</i>	Het leerplan voor de leerlingen in de pool wetenschappen gaat uit van drie graaduren. De school richt een complementair wekelijks lesuur aardrijkskunde in zodat de beschikbare lestijd overeenkomt met vier graaduren. De realisatie van het leerplan verloopt daardoor onder minder tijdsdruk en wordt ook aangevuld met bijkomende keuzethema's. Samen met de lestijd die vrijgemaakt wordt voor de realisatie van de OC, draagt dit bij tot een kwaliteitsvolle realisatie.
Uitrusting <i>ICT</i> <i>Inzet uitrusting</i> <i>Leermiddelen</i>	Het vaklokaal is uitgerust met projectiemogelijkheid en internettoegang. De minimale materiële vereisten zijn aanwezig. De inrichting van het lokaal is niet optimaal, er staat overbodig materiaal gestockeerd en de basiswandkaarten zijn niet gebruiksvriendelijk opgehangen. Een aantal lestijden zijn in andere lokalen geroosterd. Deze zijn wel uitgerust met projectiemogelijkheid en internettoegang, maar de basiswandkaarten ontbreken of zijn slechts gedeeltelijk aanwezig. Ook het gebruik van atlassen wordt bemoeilijkt in deze lokalen. Computerlokalen zijn beschikbaar voor ICT-opdrachten, het gebruik ervan blijft evenwel beperkt.
Evaluatiepraktijk <i>Evenwicht</i> <i>Volledigheid</i> <i>Beheersingsniveau</i> <i>Transparantie</i>	De scores voor het vak worden opgebouwd door de quoterings van toetsen, enkele taken en examens. De evaluatie spoort met het aanbod. In de pool wetenschappen zijn de volledigheid en het evenwicht tussen de thema's ook in de evaluatie aanwezig. De opdrachten en vragen zijn duidelijk geformuleerd en gaan voldoende uit van de leerplandoelen. De quoterings van de OC is transparant door de vastgelegde puntenverdeling over de opeenvolgende stappen en het eindproduct. De OC krijgt voldoende gewicht in het jaartotaal, verdeeld over alle poolvakken. In de derde graad tso is de vraagstelling op sommige examens minder eenduidig. Taalcorrectheid is ook een aandachtspunt. De toetsing volgt het aanbod en weerspiegelt de kenmerken ervan. De scores die aan de delibererende klassenraad worden voorgelegd, geven dan ook te weinig de mate weer waarin de leerlingen de leerplandoelstellingen beheersen. Indien het aanbod en de evaluatie meer leerplangericht gebeuren, verdwijnen mogelijk ook de aanzienlijke schommelingen van de leerlingresultaten doorheen het schooljaar. De transparantie en de verantwoordingsplicht worden sterk bewaakt bij de mondelinge examens. De vragen, de puntenverdeling en de weergave van de antwoorden worden goed gearchiveerd.

Leerbegeleiding
Preventief
Curatief

De leerlingen beschikken over geselecteerd, duidelijk en goed gestructureerd studiemateriaal. Dit wordt hoofdzakelijk verwerkt op basis van onderwijsleergesprekken. In een aantal lesgroepen van het tso komen leeractieve werkvormen meer voor. Ze geven de mogelijkheid om het leerproces van de leerling beter te volgen en feedback te geven. Deze aanpak bevindt zich veeleer nog in de experimenteerfase. Ondanks de talrijke maatschappelijk relevante mogelijkheden blijft ook de inbreng van ICT nog beperkt. Voor de excursies beschikken de leerlingen over goed uitgewerkte bundels.

Door het plannen van een OC-week, waarin de leerlingen een aanzienlijk aantal lesuren aan hun OC-traject kunnen werken, maakt de school het doelgericht begeleiden mogelijk. Deze procesgerichte aanpak is nog maar in beperkte mate geïmplementeerd in de reguliere lessen.

De leerlingen kunnen rekenen op gerichte feedback na de evaluatiemomenten, zowel voor dagelijks werk als na de examens.

Deskundigheidsbevordering
Vorming
Overleg

De jonge vakgroep neemt zijn onderwijsopdracht ter harte. Uit de aangeboden nascholingen wordt een passende keuze gemaakt. Door de beperkte stabiliteit van de attributies in het tso blijven het overleg en de reflectie in de vakgroep en daarmee ook de versterking van het aanbod en de evaluatie nog beperkt.

3.1.1.2 Economie, stage, boekhouden en toegepaste economie in tso derde graad in de studierichting Boekhouden-informatica (leerplannen 2005/089, 2007/062, 2007/064 en 2008/062)

Voldoet

De leerlingen realiseren de leerplandoelstellingen in voldoende mate en op het vereiste beheersingsniveau. De evaluatie is valide.

Onderwijsaanbod
Volledigheid
Evenwicht
Beheersingsniveau
Samenhang

De leraren bieden de economische theorie in concrete, betekenisvolle contexten aan via eigen ontwikkeld didactisch materiaal. Het beheersingsniveau is meer dan voldoende afgestemd op de verwachtingen van de verschillende leerplannen en daagt de leerlingen voortdurend uit om inzichtelijke verbanden te leggen. Verschillende leerplandoelstellingen worden via attractieve en uitdagende opdrachten gerealiseerd. Er is daarbij voldoende aandacht voor het leren verwerken van informatie in tabellen en grafieken met behulp van ICT. De leraren spelen ook voldoende in op de actualiteit en gebruiken hiervoor verschillende media. Naast de basisleerplandoelstellingen bieden de leraren in de beide leerjaren de uitbreidingsdoelstellingen met betrekking tot bedrijfsbeheer aan. Ook via de blokstage worden kwalitatieve opdrachten gerealiseerd waarbij de geïndividualiseerde stage-activiteitenlijst als leidraad dient. De geïntegreerde proef (gip) concretiseren de leerlingen via het project mini-onderneming. Door tijdsdruk werd binnen het vak economie deel III 'Marktregulering' te summier behandeld. Verder kwam binnen boekhouden de verplichte monografie aan het begin van het eerste leerjaar te weinig diepgaand aan bod. Hierdoor is een grondige verwerking van de behandelde verrichtingen uit de tweede graad door de leerlingen niet mogelijk.

Uitrusting <i>ICT</i> <i>Inzet uitrusting</i> <i>Leermiddelen</i>	De school voldoet aan de minimale materiële vereisten van het leerplan. In het vaklokaal economie beschikken de leraren over een computer met projectiemogelijkheid. De leerlingen hebben toegang tot een informaticalokaal met een professioneel boekhoudpakket en maken hiervan voldoende gebruik.
Evaluatiepraktijk <i>Evenwicht</i> <i>Volledigheid</i> <i>Beheersingsniveau</i> <i>Transparantie</i>	De structurele aandacht voor de leerplanrealisatie vertaalt zich in de evaluatiepraktijk. Deze is meestal voldoende evenwichtig, volledig en representatief voor de leerplandoelstellingen. De evaluatie gebeurt aan de hand van toetsen, taken en examens die overwegend peilen naar toepassingsvaardigheden en inzichten conform de visie van de leerplannen. Regelmatig wordt de vraagstelling gekoppeld aan authentiek contextmateriaal. De evaluatie van het gedeelte bedrijfsbeheer verloopt gescheiden van de basisleerplandoelstellingen en moet leiden tot de uitreiking van het vestigingsattest. De leraren hanteren tevens de door de regelgeving vereiste checklist. Bij het vak bedrijfseconomie zorgen de overwegend kennisgerichte examens in het eerste leerjaar door hun groter gewicht echter voor een onevenwicht binnen de evaluatiepraktijk. Voor economie weerspiegelt de beperkte diepgang van het aanbod binnen het gedeelte 'Marktregulatie' zich in de evaluatie. Verder wordt stage als afzonderlijk vak gerapporteerd. De geïndividualiseerde stagedoelstellingen worden kwaliteitsvol geëvalueerd maar niet mee opgenomen binnen de rapportering van stage. De evaluatie van de gip kent een proces- en productevaluatie waarvan de eerste onvoldoende wordt verrekend in de eindbeslissing over de gip. De jaarresultaten van de leerlingen zijn overwegend goed en sporen met de resultaten voor de andere vakken.
Leerbegeleiding <i>Preventief</i> <i>Curatief</i>	Het leerklimaat is aangenaam en veilig. De sterk activerende lesaanpak door middel van toepassingen en opdrachten vormt een basis voor gedifferentieerde coaching en feedback. De kleine lesgroepen maken een bijna individuele preventieve begeleiding mogelijk. Hierdoor kan remediëring al voor een deel preventief gebeuren tijdens de lessen. Ook de aanwezigheid van sterk uitgewerkte vakafspraken vormen een toegevoegde waarde binnen de preventieve leerbegeleiding. De leraren ondersteunen het leerproces verder met voldoende toetsen en opdrachten. De leraren stimuleren de leerlingen om het eigen leerproces gradueel in handen te nemen via verschillende opdrachten en projecten. De curatieve leerbegeleiding uit zich voornamelijk in de klassikale bespreking van de toetsen en examens. Bovendien bestaat in het tweede leerjaar het mondelinge gedeelte van de examens uit een toelichting van het schriftelijke gedeelte. Dit stelt de leerlingen in staat om zichzelf al tijdens het evaluatiemoment te duiden en bij te sturen.

Deskundigheidsbevordering <i>Overleg</i> <i>Beginsituatieanalyse</i>	Het eigen onderwijskundig handelen vormt het kernproces van de vakgroepwerking. In de vakgroep kent de horizontale samenwerking voldoende diepgang om de onderwijskwaliteit te bewaken en creatief te vernieuwen. Zo zijn er afspraken over leerplanrealisatie, actualiteitsinbreng, ICT en begeleid zelfstandig leren. De doeltreffendheid van en de reflectie over deze afspraken vormen nog een uitdaging.
Inbreuk(en) op regelgeving	De stagedossiers bevatten geen werkpostfiche of een risicoanalyse van de stageplaats.

3.1.1.3 Engels in tso tweede graad in de studierichting Lichamelijke opvoeding en sport (leerplan 2012/024)

Voldoet

Het onderwijsaanbod beantwoordt aan het leerplan. De evaluatiepraktijk strookt nipt met de vereisten uit het leerplan. De leerbegeleiding ondersteunt het onderwijsleerproces. De uitrusting is conform het leerplan.

Onderwijsaanbod <i>Volledigheid</i> <i>Evenwicht</i> <i>Beheersingsniveau</i> <i>Samenhang</i>	De leraren stemmen het onderwijsaanbod af op de leerplandoelstellingen. Ze doen hiervoor een beroep op een leerwerkboek. Het gekozen lesmateriaal voor de receptieve en productieve vaardigheden beantwoordt aan de gevraagde tekstkenmerken en verwerkingsniveaus. De vakgroep waakt erover dat de verschillende tekstsoorten aan bod komen. Het aanbod van prescriptieve en argumentatieve teksten is voorhanden, maar in verhouding beperkter. Aan sommige leerplandoelstellingen, zoals het selecteren van relevante informatie bij de receptieve vaardigheden, schenkt de vakgroep in verhouding meer aandacht. De leraren bieden de ondersteunende kennis geïntegreerd aan in de verschillende vaardigheden en in betekenisvolle contexten. Via taaltaken scheppen ze voor de leerlingen voldoende mogelijkheden om de taal gericht te gebruiken. De leerlingen reflecteren over taal en taalgebruik. Een transfer van de aangeboden kennis naar de vaardigheden met communicatie als einddoel is niet altijd aanwezig door een te vormgerichte benadering van grammatica en woordenschat. Zowel de leraren als de leerlingen gebruiken het Engels als doeltaal consequent. Dat heeft een positief effect op de spreek- en leerkansen van de leerlingen. De leraren gebruiken authentieke teksten, audio- en videofragmenten. De leraren besteden in zekere mate aandacht aan de strategieën. Dit gebeurt echter niet altijd even doelbewust. Voor de vakgebonden attitudes is er over het algemeen gepaste aandacht.
---	--

Evaluatiepraktijk

Evenwicht
Volledigheid
Beheersingsniveau
Transparantie

De evaluatiepraktijk sluit overwegend aan bij het onderwijsaanbod. Ze is in beperktere mate leerplangericht. Zowel de receptieve als productieve vaardigheden komen aan bod. De vakgroep integreert hierbij kennis en vaardigheden. Dat komt vooral tot uiting in de examens, die de leraren samen opstellen. De meerderheid van de toetsen van het dagelijkse werk daarentegen evalueren de kenniscomponent, die de leraren als een onontbeerlijke bouwsteen beschouwen. De vakgroep streeft ernaar om elke vaardigheid in elke rapportperiode te evalueren. In werkelijkheid gebeurt dit echter niet altijd. Hierdoor ontstaat er discontinuïteit tussen het dagelijkse werk enerzijds en de examens anderzijds. De vakgroep integreert de functionele kennis wel steeds in betekenisvolle contexten. De variatie aan tekstsoorten is beperkt.

De leraren gebruiken verschillende soorten scorewijzers voor de evaluatie van de vaardigheden. De opbouw en de diepgang ervan verschilt per leraar. Deze verschillen in evaluatiepraktijk voor de vaardigheden bemoeilijken de transparantie voor leerlingen.

Er is oog voor enkele vakattitudes in de evaluatie. Zo bekrachtigt de vakgroep in het bijzonder de spreekbereidheid en -durf positief en neemt ze taalverzorging op in de beoordeling van de productieve vaardigheden. Voor de andere vakattitudes heeft de vakgroep nog geen concrete afspraken uitgewerkt. De leraren maken af en toe gebruik van peer- en zelfevaluatie om de leerlingen te helpen hun eigen leerproces te beoordelen en bij te sturen.

De leraren hebben oog voor de transparantie van de evaluatiepraktijk. De vraagstelling is eenduidig. De toetsen en de examens vermelden een duidelijke puntenverdeling. Soms is er een expliciete verwijzing naar eindtermen of leerplandoelen.

De puntenverdeling tussen de verschillende vaardigheden en de kenniscomponent beantwoordt in voldoende mate aan de leerplanvereisten. Binnen de verschillende rapportperiodes voor het dagelijkse werk maakt de vakgroep geen gebruik van een vaste weging voor de verschillende vaardigheden. In de examens hanteert ze daarentegen een afgebakende en eenduidige puntenverdeling voor de verschillende onderdelen. De vakgroep besteedt hierbij echter in haar examenopdrachten qua aantal vragen de meeste aandacht aan de grammaticale en lexicale items, terwijl het merendeel van de examenpunten op de vaardigheden staat.

Leerbegeleiding

Preventief
Curatief

De vakgroep stemt haar leerbegeleiding af op die van het algemene schoolbeleid, in het bijzonder de brede basiszorg en de verhoogde zorg. Ze geeft aan dat de huidige capaciteitsbepaling voor deze studierichting bijdraagt tot een verbetering van de (individuele) leerbegeleiding. De vakgroep heeft een visie uitgewerkt met concrete maatregelen voor de leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften. Deze leerlingen krijgen, naast de brede basiszorg, bijzondere maatregelen aangeboden. Voor de concrete toepassing van sommige van deze maatregelen in het onderwijsleerproces zijn de leraren nog zoekende. De vakgroep brengt de beginsituatie van de lerenden niet systematisch in kaart en de gebruikte methodiek verschilt per leraar.

Een aantal preventieve maatregelen dragen bij tot het optimaliseren van het leerproces. Er heerst een aangenaam leer- en leefklimaat, waarbij de leraren de leerlingen stimuleren in en ondersteunen bij het gebruik van het Engels. De vakgroep maakt via het leerwerkboek gebruik van authentiek leermateriaal in betekenisvolle contexten die aansluiten bij de leefwereld van de lerenden. Duidelijke richtlijnen, studietips, instructies en leerstofoverzichten ondersteunen hen in hun leerproces. De vakgroep biedt een overzichtslijst met Engelse instructietaal aan, maar zet die nog niet systematisch in. De vakgroep stelt opdrachten, toetsen en examens op in een correcte taal en met een verzorgde lay-out. Het gebruik van een overzichtslijst met Engelse instructiewoorden voor een beter begrip van de examenopgaven biedt goede ondersteuning voor de leerlingen. De vakgroep stimuleert de leerlingen om hun mondelinge en schriftelijke taalgebruik te verzorgen. De opvolging van de leerlingennotities qua correctheid en orde gebeurt echter niet systematisch.

Voor de curatieve leerbegeleiding stelt de vakgroep onder andere extra oefeningen ter beschikking via het elektronische leerplatform en via het leerwerkboek. De leerlingen krijgen feedback over hun taken, toetsen en examens en bewaren die documenten bij hun cursusmateriaal. Ze kunnen ook terecht bij hun leraren voor extra uitleg. De vakgroep legt het initiatief om op het remediërsaanbod in te gaan veeleer bij de leerlingen. De leraren schrijven op systematische wijze rapportcommentaren. Die zijn echter dikwijls zeer algemeen van aard en minder gericht op de vaardigheden en de individuele leerlingennoden, waardoor een efficiënt leerlinggericht remediëringseffect uitblijft.

Uitrusting
ICT
Inzet uitrusting
Leermiddelen

De uitrusting voldoet aan de vereisten van het leerplan. Er zijn aparte vaklokalen voor Engels. De lokalen beschikken over een computer, een beamer en een internetverbinding. Er is een kast met Engelstalige leesboeken voorhanden.

De leerlingen beschikken over woordenboeken in de vaklokalen en digitaal via de elektronische leeromgeving. De leraren zetten deze naslagwerken niet stelselmatig in tijdens de lessen.

Voor het inoefenen van de ICT-vaardigheden staan er verschillende computerlokalen ter beschikking. In een van deze lokalen kunnen de leerlingen ook individuele laptops inzetten voor hun leerproces. De vakgroep maakt in beperkte mate doelgericht gebruik van deze ICT-voorzieningen.

Deskundigheidsbevordering

Vorming
Beginsituatieanalyse
Overleg

De vakgroep biedt een duidelijke ondersteuning voor de leraren. Ze komt op geregelde tijdstippen bijeen en bespreekt zowel organisatorische als pedagogisch-didactische onderwerpen. Er is ook frequent informeel overleg. Er zijn daarnaast enkele bijeenkomsten met vakgroepen van de moderne vreemde talen binnen de school en binnen de scholengemeenschap, wat zich vertaalt in een gedeeltelijke gelijkgerichtheid rond een aantal thema's.

De leraren hebben reeds inzicht in de leerplandoelstellingen, maar er is nog ruimte voor een grondigere leerplanstudie, wat zich manifesteert in het onderwijsaanbod en de evaluatiepraktijk. De vakgroep maakt gezamenlijke afspraken over het aanbod van de leerinhouden. Ze gebruikt hiervoor onder andere zelf ontwikkelde leerlijnen, waarbij de focus op de functionele kennis ligt. De vakgroep is nog zoekende naar een werkbaar planningsdocument voor de bewaking van de leerplanrealisatie.

De vakgroep gebruikt de gegevens uit de evaluatiepraktijk nog niet om het onderwijsleerproces te analyseren en bij te sturen. Ze streeft ernaar haar kwaliteit te bewaken door een focusbepaling van twee actiepunten per schooljaar, maar de concrete effecten hiervan zijn niet altijd even duidelijk. Het schoolbestuur geeft impulsen tot kwaliteitsbewaking binnen de vakgroep via een zelfevaluatie-instrument. De vakgroep staat daarnaast open voor begeleiding en externe evaluatie.

De vakgroep bepaalt de nascholingsnoden hoofdzakelijk op basis van de persoonlijke noden van haar leden en de gekozen actiepunten. De schoolwerking faciliteert het multiplicatie-effect van de gevolgde nascholingen door de verplichte aanmaak van een nascholingsverslag. De collega's krijgen dit nascholingsverslag ter beschikking, maar maken van de daarin aangebrachte informatie nog onvoldoende gebruik om dit in de eigen werking te integreren.

De leraren reflecteren over een aanpassing van het extramurale aanbod. Via dit soort activiteiten wil de vakgroep een bijdrage leveren aan de inspanningsverplichtingen van de school voor de vakoverschrijdende eindtermen.

De vakgroep ondersteunt nieuwe collega's op een kwaliteitsvolle en collegiale manier.

3.1.1.4 Frans in aso tweede graad in de studierichting Economie, Latijn, Humane wetenschappen, Sportwetenschappen en Wetenschappen (leerplan 2012/002)

Voldoet

Het aanbod aan leerplandoelen voldoet. De evaluatie voldoet in zijn globaliteit. De leerlingen kunnen rekenen op een voldoende leerbegeleiding. De uitrusting voldoet.

Onderwijsaanbod	In alle studierichtingen voldoet het onderwijsaanbod. De leerplandoelstellingen worden effectief aangeboden, maar een groot deel van de aandacht en tijd gaat naar het inoefenen van de ondersteunende kennis. De samenhang van het aanbod komt tot stand op basis van leerlijnen die de leerboeken aanreiken. Ook de planningsdocumenten vertrekken van het leerboek en niet van de leerplandoelstellingen.
<i>Volledigheid</i>	
<i>Evenwicht</i>	
<i>Beheersingsniveau</i>	
<i>Samenhang</i>	

Zowel de receptieve als de productieve vaardigheden worden op het correcte niveau aangeboden, zij het dat het structurerende beheersingsniveau weinig expliciet aanwezig is. De aangeboden tekstsoorten zijn beperkt gevarieerd in het eerste leerjaar, maar worden aangevuld in het tweede leerjaar. Ondersteunende kennis komt uitgebreid aan bod in de aangeboden oefeningen.

De leerlingen krijgen veel kansen om hun luistervaardigheid te oefenen door het consequent gebruik van het Frans als instructietaal en het gebruik van luistermateriaal. Spreken en mondelinge interactie krijgen een invulling op basis van de opdrachten uit het leerboek. Hoewel de leraren de leerlingen stimuleren de doeltaal te gebruiken, tonen deze weinig spreekdurf tijdens de bijgewoonde lessen. De schrijfvaardigheidstraining omvat de meeste leerplandoelen.

Er zijn enkele kwalitatieve vaardigheidsgerichte en functionele taken binnen het aanbod aanwezig, maar het werken met taaltaken gebeurt sporadisch en is nog niet volledig ingeburgerd. De vakgroep slaagt er nog niet ten volle in om de ondersteunende kennis vanuit de vaardigheden te benaderen, maar is alvast al een flink stuk op weg.

Het aanbod biedt vele mogelijkheden om de vakattitudes in kaart te brengen en verder te ontwikkelen, maar de vakgroep systematiseert dit nog niet doelgericht. Hetzelfde geldt voor het aanbieden en inoefenen van de verschillende strategieën. De vakgroep is zich bewust van deze aandachtspunten en hanteert vanaf schooljaar 2016-2017 een taalportfolio. Recent startte de vakgroep ook met de ontwikkeling van een planningsdocument dat vertrekt vanuit de leerplandoelstellingen. Dit schept mogelijkheden om het aanbod meer in evenwicht te brengen en de vaardigheden de plaats te geven die het leerplan vooropstelt.

De vakgroep levert inspanningen om de leerlingen de taal en de cultuur te laten beleven bijvoorbeeld door het aanbieden van films en een geïntegreerde werkperiode in Franstalig België.

Hoewel de vakgroep principieel stelt dat zij woordenschat en spraakkunst altijd aanreikt om taaltaken te realiseren en vaardigheden te beheersen, is er nog een verdere evolutie in die zin nodig. De aanpak in het aanbod vertoont nog een zeker onevenwicht, dat zich ook vertaalt naar de evaluatie.

Uitrusting
ICT
Inzet uitrusting
Leermiddelen

Alle lokalen waarin de taallessen gegeven worden, zijn sinds schooljaar 2016-2017 samengebracht in één gang en uitgerust met beamer, computer en internetverbinding. Verder kunnen de leraren computerlokalen en vanaf dit schooljaar ook tablets reserveren. Woordenboeken, spraakkunsten en verschillende naslagwerken zijn beschikbaar.

Het gebruik van de ICT-infrastructuur en het elektronisch leerplatform, dat op het ogenblik vooral ingezet worden ter ondersteuning van het leerproces betreffende de ondersteunende kennis, kan nog geoptimaliseerd worden in functie van de vaardigheden.

Evaluatiepraktijk
Evenwicht
Volledigheid
Beheersingsniveau
Transparantie

De leerlingresultaten zijn voldoende, maar blijven gemiddeld vrij laag. Het aantal onvoldoendes op jaarbasis is de afgelopen schooljaren wel verminderd. De school kiest voor de combinatie van de evaluatiemomenten tijdens het dagelijks werk en examens. De vakgroep heeft de gewichten en de quotering van ondersteunende kennis en de verschillende vaardigheden procentueel vastgelegd zowel voor dagelijks werk als voor de examens.

De opdrachten en de toetsitems in de examens zijn leerplangericht. Ondersteunende kennis wordt uitgebreid bevraagd in rijke contexten, maar neemt in aantal opdrachten een plaats in die niet in overeenstemming is met het leerplan. De opdrachten voor spreken, lezen, luisteren en schrijven zijn leerplangericht en kwaliteitsvol, maar beperkt in aantal.

Hetzelfde geldt voor de evaluatie tijdens het dagelijks werk. De toetsing is frequent en alle leerplancomponenten, ook de verschillende vaardigheden, worden minstens eenmaal per rapportbeurt geëvalueerd. Het gebruik van scorewijzers met criteria objectificeert de beoordeling van productieve vaardigheden.

De leerlingen verzamelen toetsen en taken in een mapje. Ze verbeteren zelfstandig hun fouten en worden gestimuleerd tot foutenanalyse. Voor het beoordelen van mondelinge taalvaardigheid zijn geen individuele scorewijzers of evaluatieresultaten aanwezig in de toetsenmappen van de leerlingen zodat hun inzicht in de eigen vorderingen vaag blijft. Feedback op spreekvaardigheid wordt op het evaluatiemoment zelf gegeven en niet geregistreerd door de leerlingen.

Van de attitudes, die deel uitmaken van het rapportcijfer dagelijks werk, is alleen de attitude 'spreekdurf' vakgebonden. In de beoordeling van de productieve vaardigheden neemt de vakgroep ook taalverzorging op. Over de wijze waarop de andere vakgebonden attitudes in kaart gebracht kunnen worden, heeft de vakgroep nog geen afspraken gemaakt.

Het elektronisch rapportstelsel is toegankelijk voor ouders en leerlingen, die de evaluatiepraktijk zo op de voet kunnen volgen. Toch kan de transparantie van de evaluatie nog verbeterd worden. Hoeveel elke leerplancomponent doorweegt in het cijfer dagelijks werk is alleen helder voor de vakgroep zelf.

Leerbegeleiding

Preventief

Curatief

De vakgroep verzamelt informatie over de beginsituatie van de leerlingen via verschillende kanalen zoals het leerlingvolgsysteem, de klassenraad en informele gesprekken. Zij observeren en testen het vaardigheidsniveau Frans van de leerlingen tijdens de eerste lessen.

De leerlingen ontvangen in het begin van het schooljaar de vakafspraken, waarin verwoord staat wat van hen verwacht wordt. De leraren combineren dit met studietips en aanbevelingen, die vooral handelen over de ondersteunende kennis. Ook de instructietaal Frans komt hierin uitgebreid aan bod. Tips om hun taalvaardigheid Frans te vergroten zijn wel aanwezig, maar zijn veeleer vrijblijvend. De vakgroep volgt het op schoolniveau afgesproken handelingsplan voor leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften.

De vakgroep ondersteunt het leerproces van de leerlingen door grammaticale overzichten en leerstofoverzichten ter beschikking te stellen. Tijdens de lesbezoeken heerst er in de lessen een werkzame en stimulerende atmosfeer. In het eerste leerjaar van de tweede graad zet de vakgroep op basis van een gevolgde nascholing sterk in op interactieve werkvormen.

Via verschillende kanalen krijgen de leerlingen omwille van zwakkere resultaten extra oefeningen aangereikt, onder andere via het elektronisch leerplatform en het leerboek. Een remediëringsuur Frans is structureel ingebed in de opdracht van een leraar. Daarnaast is er een grote bereidheid van de individuele leraren om tijdens de middagpauze structureel georganiseerde momenten extra uitleg te geven en oefeningen aan te reiken. Voor leerlingen met zwakkere resultaten zijn deze remediëringmomenten verplicht.

Deskundigheidsbevordering

Overleg

Vorming

De vakgroep Frans had de voorbije schooljaren te maken met een groot verloop van vakleerkrachten omwille van uiteenlopende redenen, maar is er toch in geslaagd de continuïteit te bewaken. Zij ondersteunt de leraren van de tweede graad, die intensief samenwerken. Naast de formele vergaderingen met de volledige vakgroep, maken de leraren van de tweede graad immers informeel afspraken over inhoudelijke en organisatorische aspecten van de onderwijs- en evaluatiepraktijk. Zij delen voortdurend kennis en expertise. Examens, die hetzelfde zijn voor alle studierichtingen, stellen zij gezamenlijk op. Het beleid stimuleert de zelfevaluatie van de vakgroepwerking.

De leerplandoelstellingen evenwichtig aanbieden en evalueren blijft een aandachtspunt voor de vakgroep.

3.1.1.5 Kantoortechnieken, verkoop en toegepaste economie in tso tweede graad in de studierichting Handel (leerplan 2006/128)

Voldoet

Het onderwijsaanbod en de evaluatiepraktijk sluiten doorgaans voldoende aan bij de leerplandoelstellingen.

Onderwijsaanbod	Voor handelseconomie krijgen de leerlingen de economische theorie in concrete, betekenisvolle contexten aangeboden. Hierdoor is het beheersingsniveau binnen de meeste thema's voldoende afgestemd op de verwachtingen van het leerplan. Door tijdsdruk werden de thema's 'gezinnen en kredieten' minder diepgaand behandeld en is bijgevolg de verwerking ervan door de leerlingen onvoldoende. Het bedrijfsproject, dat kwalitatief wordt ingevuld door het Jieha-project (Jong Initiatief Ethische Handel, een project dat wordt begeleid door Vlaamse Jonge Ondernemingen), verhoogt het realiteitsgehalte van de leerstof. Dat geldt ook voor de didactische uitstappen, al blijven de voorbereiding en de verwerking hiervan beperkt. De leerlingen leggen een digitale actualiteitsmap aan. Naast de basisleerplandoelstellingen bieden de leraren door middel van een extra lesuur in het eerste leerjaar een ondersteunende module handelsrekenen aan.
<i>Volledigheid</i>	Het Jieha-project wordt volledig binnen het deelvak handelseconomie behandeld waarbij er geen vakoverschrijdende samenwerking is met het vak verkoop. Het gevolg hiervan is dat de behandeling van alle verkoopgerelateerde leerplandoelstellingen uit dit project binnen handelseconomie plaatsvinden. Dit hypothekeert zowel de verdere uitdieping van het kerncurriculum als de leerplanvordering van het deelvak handelseconomie.
<i>Evenwicht</i>	Het begeleid zelfgestuurd leren beperkt zich enkel tot het project en is onvoldoende uitgebreid naar het reguliere lesgebeuren.
<i>Beheersingsniveau</i>	Voor boekhouden is het aanbod nagenoeg volledig waarbij de leerlingen voortdurend gebruik maken van de boekhoudredenering. Daardoor is het beheersingsniveau van de meeste leerplandoelstellingen voldoende afgestemd op de verwachtingen van het leerplan. De school kan echter niet aantonen dat de leerlingen de doelstellingen met betrekking tot het didactisch boekhoudpakket realiseren. Verder wordt de verplichte monografie op het einde van tweede leerjaar te weinig diepgaand behandeld. Hierdoor is een grondige verwerking van de behandelde verrichtingen uit de tweede graad door de leerlingen niet mogelijk. Ten gevolge van de vele instromers in het tweede leerjaar gaat er veel tijd naar herhaling en bijwerken van deze leerlingen. De vakwerkgroep gaat hier voldoende kwalitatief mee om via een gedifferentieerd traject voor instromers.
<i>Samenhang</i>	

De hoofdzakelijk theoretische benadering van kantoortechnieken gaat voorbij aan de leerplanvisie, die een praktijkgericht inzicht in de werking van een secretariaat vooropstelt. Daardoor realiseren de leerlingen de doelstellingen inzake het hanteren van kantooruitrusting, -materiaal en -materieel niet. Ze komen wel toe aan bepaalde praktijkoefeningen, maar slechts sporadisch en meestal niet op het juiste beheersingsniveau. Er wordt daarentegen wel tijd gespendeerd aan het behandelen van uitbreidingsdoelstellingen.

Ook binnen het deelvak verkoop krijgt de praktijkgerichte benadering van de theoretische items onvoldoende aandacht binnen het lesgebeuren. De leerlingen realiseren de praktische doelstellingen in verband met het verkoopgesprek hoofdzakelijk tijdens de verkoopmomenten van het Jieha-project. Hierbij is er onvoldoende aandacht voor de realisatie van de specifieke leerplandoelstellingen uit het deelvak verkoop (zie boven). Bovendien ontbreekt een volwaardige “verkoopklas”. Aan didactische uitstappen komen de leraren niet toe. Ook hier wordt tijd gespendeerd aan het behandelen van uitbreidingsdoelstellingen.

Uitrusting <i>ICT</i> <i>Inzet uitrusting</i> <i>Leermiddelen</i>	Voor de deelvakken kantoortechnieken en verkoop voldoet de uitrusting niet. Het vaklokaal heeft niet het uitzicht van een kantoor en is onvoldoende voorzien van het minimum aan meubilair, apparatuur, materiaal en materieel dat het leerplan eist. Evenmin is er voor de lessen verkoop een verkoopklas met het uitzicht van een verkoopruimte beschikbaar. Ook hier ontbreekt het vereist minimum aan meubilair, apparatuur en materieel. Hierdoor moeten de leraren improviseren om toch de vaardigheidsgerichte leerplandoelstellingen te kunnen realiseren. De school was op het moment van de doorlichting bezig met het herinrichten van het vaklokaal kantoor en verkoop.
---	--

De school voldoet aan de minimale materiële vereisten van het leerplan voor toegepaste economie (handelseconomie en boekhouden). De gebruikte lokalen beschikken over een computer met projectiemogelijkheid. De vakgroep heeft toegang tot ICT-infrastructuur voor leerlinggebonden opdrachten en maakt hier gebruik van. Het streefdoel vanuit het leerplan om tien tot vijftien procent van de beschikbare tijd te besteden aan ICT-toepassingen wordt echter niet bereikt.

Evaluatiepraktijk

Evenwicht
Volledigheid
Beheersingsniveau
Transparantie

De evaluatie bestaat voor de vier deelvakken uit dagelijks werk en examens. In zijn globaliteit is deze voldoende leerplangericht en representatief. Het gebrek aan aandacht voor de vaardigheidsgerichte leerplandoelstellingen binnen de deelvakken kantoortechnieken en verkoop weerspiegelt zich in de evaluatiepraktijk. Tussen de leraren is er onvoldoende gelijkgerichtheid met betrekking tot de verhouding tussen kennis, vaardigheden en beroepsgerichte attitudes binnen het geheel van de evaluatie.

Binnen toegepaste economie is het beheersingsniveau van de vraagstelling in de meeste toetsen en examens voldoende. Voor handelseconomie weerspiegelt de beperkte diepgang van het aanbod binnen de thema's gezinnen en kredieten zich in de evaluatie. Algemeen gezien zijn de meeste toetsen en examens voldoende toepassingsgericht en peilen ze naar een geheel van reproduceerbare kennis, toepassingsvaardigheden en inzichten. De leraren koppelen de vraagstelling geregeld aan authentiek contextmateriaal. Binnen het deelvak boekhouden krijgen de instromende leerlingen een aangepast kerstexamen in het kader van hun differentiatietraject.

Voor kantoortechnieken en verkoop vertoont de evaluatie dezelfde hiaten als het aanbod: de praktijkgerichte doelstellingen komen onvoldoende aan bod, terwijl een deel van de punten staat op uitbreidingsdoelstellingen. Bovendien zorgen de overwegend kennisgerichte examens door hun groter gewicht voor een onevenwicht binnen de evaluatiepraktijk.

Leerbegeleiding

Preventief
Curatief

Het leerklimaat is aangenaam en veilig. De onderwijsleergesprekken laten voldoende ruimte voor inbreng en interactie van de leerlingen. In handelseconomie wordt voldoende aandacht besteed aan het verwerven van de vak- en schooltaal. In boekhouden ligt de nadruk op het boekhoudkundig redeneren door het gebruik van het boekhoudalgoritme en worden er structureel inhaal- en remediëringmomenten voorzien. De leerlingen weten op voorhand wat van hen verwacht wordt voor de toets of het examen. De leraren geven voldoende feedback wanneer ze verbeterde taken of toetsen teruggeven.

In het geheel van de lesaanpak is er beginnende aandacht voor het leren structureren. De leraren stimuleren de leerlingen echter onvoldoende om het eigen leerproces gradueel in handen te nemen via verschillende opdrachten en projecten. Hierdoor wordt het begeleid zelfstandig leren (BZL) naar de derde graad, onvoldoende verticaal opgebouwd.

Deskundigheidsbevordering

Overleg
Beginsituatieanalyse

De vakgroep werkt met momenteel voldoende diepgang om de onderwijskwaliteit te bewaken en bij te sturen. De vakgroep heeft een aantal formele en tal van informele overlegmomenten waarop ze de planning en de realisatie van het leerplan bespreken en materiaal uitwisselen. De vakgroep doet een beroep op pedagogische begeleiding en heeft voldoende professionaliteit en engagement om de in dit verslag genoemde uitdagingen aan te gaan.

3.1.1.6 Lichamelijke opvoeding in aso tweede en derde graad (leerplannen 2015/004, 2015/027)

Voldoet

De leerlingen bereiken in voldoende mate de leerplandoelstellingen. De evaluatie is valide.

Onderwijsaanbod De leerplandoelstellingen worden evenwichtig en in samenhang aangeboden.

Volledigheid

Evenwicht

Beheersingsniveau

Samenhang

De vakgroep koppelt de persoonsdoelen aan de bewegingsdoelen zoals het leerplan voorschrijft. De persoonsdoelen dienen ter ondersteuning van de realisatie van de bewegingsdoelen. Leraren kiezen bewust werkvormen die bijdragen aan het ontwikkelen van interactie, plezier beleven aan bewegen, verantwoordelijkheidszin en betrokkenheid.

In het domein van het ontwikkelen van het zelfconcept en sociaal functioneren ligt het accent op het ervaren van bewegingsvreugde, het nakomen van afspraken en het respect tonen voor materiaal, omgeving en anderen. De vakgroep werkte hiervoor een uitgebreide afsprakennota uit. Het beheersen van de keuzebekwaamheid en het ontwikkelen van een realistisch zelfbeeld komen in de derde graad veelvuldig aan bod.

De doelstellingen die aan het domein gezondheid en veiligheid zijn toegewezen, kennen een kwalitatieve invulling. Leerlingen verwerven de nodige attitude om een gezonde, fitte en veilige levensstijl na te streven en te onderhouden. De leraren bieden de lesonderwerpen reanimatie en eerste hulp aan in de derde graad.

Tijdens de lessen gaat er veel aandacht naar het aanleren, verbreden en verdiepen van de motorische competenties. De leerlingen zijn vaardig en bereiken het verwachte beheersingsniveau. Leerlingen krijgen de kans te reflecteren over bewegen door het gebruik van beeldmateriaal en gerichte observaties. Regelmatig doen leerlingen bewegingservaring op in de natuur.

De competente didactische aanpak van de leraren stimuleert de leerlingen om veilig en zelfstandig te werken. Deze manier van werken resulteert bij de leerlingen in een goede kennis van de veiligheidsregels en spelregels en het helpen van medeleerlingen als de bewegingssituatie dit vereist. Het gebruik van kijkwijzers draagt bij tot het zelfstandig leren.

Onderwijsorganisatie Per leerjaar staan vier leraren lichamelijke opvoeding ter beschikking. De leraren herverdelen alle leerlingen van aso en tso over de vier lesgroepen. Na een lesgeefperiode schuiven de leerlingen door naar een andere leraar die gedurende enkele weken een ander onderwerp aanbiedt. Deze organisatie bevordert de samenwerking en brengt de leerlingen naar een hoger beheersingsniveau.

Uitrusting

ICT

Inzet uitrusting

Leermiddelen

De school beschikt nipt over voldoende sportinfrastructuur. Het sportcomplex is verouderd en er is dringend nood aan renovatie.

De planning van het zaalrooster is goed doordacht en draagt bij tot een evenwichtige realisatie van de verschillende doelstellingen in verschillende periodes.

Evaluatiepraktijk <i>Evenwicht</i> <i>Volledigheid</i> <i>Beheersingsniveau</i> <i>Transparantie</i>	Evaluatie en rapportering gebeuren volgens een gezamenlijk afgesproken stramien. De leraren passen permanente evaluatie toe, waarbij in elke les een aantal persoons- en bewegingsdoelstellingen aan bod komen. De leerlingen doen frequent aan zelf- en partnerevaluatie op basis van criteria die afgestemd zijn op het leerplan.
Leerbegeleiding <i>Preventief</i> <i>Curatief</i>	Het prestatieniveau van de leerlingen is behoorlijk. In de sportpractica hanteren de leraren zowel leraar- als leerlinggestuurde werkvormen waardoor binnenklasdifferentiatie en remediëring aan bod komen. De leraren gebruiken het elektronisch leerplatform te weinig om de leerlingen te remediëren of extra kansen te geven om te leren rond bewegen.
Deskundigheidsbevordering	De werking van de vakgroep vertrekt vanuit een gelijkgerichte en gedragen visie op het vak. De samenwerking is gebaseerd op betrokkenheid en vakinhoudelijke deskundigheid. De leraren nemen regelmatig initiatief voor collegiaal overleg. Iedere vakgroepvergadering wordt degelijk voorbereid, vertrekkend vanuit een agenda. De vakgroep vult om de twee jaar een zelfevaluatie in en werkt dan doelgericht aan de vooropgestelde werkpunten. Binnen de vakgroepvergadering is er ruimte voor zowel praktische als meer inhoudelijke onderwerpen. De meeste leraren volgen vakgebonden nascholingen. De school remt de aanvragen af om organisatorische redenen. De leraren geven spontaan de informatie van de nascholingen door aan elkaar.

3.1.1.7 Lichamelijke opvoeding en sport in tso tweede graad in de studierichting Lichamelijke opvoeding en sport (leerplan 2015/011)

Voldoet

De leerlingen realiseren de leerplandoelstellingen. De evaluatie is valide.

Onderwijsaanbod <i>Volledigheid</i> <i>Evenwicht</i> <i>Beheersingsniveau</i> <i>Samenhang</i>	De competenties in verband met het welbevinden en het opbouwen van sociale vaardigheden krijgen, verschillend naargelang de betrokken leraar, voldoende aandacht. Niet alle leraren slagen erin om alle leerlingen systematisch andere rollen te laten opnemen dan die van uitvoerder. De leraren baseren zich voor het nakomen van afspraken op een uitgebreide afsprakennota. Leerlingen krijgen geregeld de kans om te overleggen met elkaar en keuzes te maken. Leraren beklemtonen geregeld de veiligheid. In gymnastiek komen verschillende vaardigheden en attitudes in verband met helpen en ondersteunen expliciet aan bod. Leerlingen met gekwetstendossiers maken als vervangtaak een kijkwijzer voor de rol van helper. In de spelen ligt de klemtoon op fair play.
---	---

Het zelfstandig werken, het zelfstandig leren en reflecteren over bewegen komt afhankelijk van de leraar aan bod. Het regelmatig toepassen van leerlinggestuurde werkvormen ondersteunt de realisatie van deze competenties. Leerlingen gebruiken in sommige bewegingssituaties kijk- en taakwijzers en reflecteren over het bewegen aan de hand van beschikbaar beeldmateriaal.

De algemene en specifieke motorische vaardigheden zijn verkaveld over de verschillende sportdisciplines en de keuzesporten. De bewegingsvaardigheid 'klauteren en klimmen' komt sporadisch aan bod tijdens externe activiteiten. Geconcretiseerde leerlijnen zijn vervat in een competentiematrix per sportdiscipline. Voor de doelspelen en atletiek ontbreekt vooralsnog de expliciete koppeling tussen vaardigheden, kennis en attitudes.

De school heeft naar aanleiding van het vernieuwde leerplan het aantal uren theorie opgevoerd. Op die manier willen de leraren de leerplandoelstellingen 'inzicht verwerven in de wetenschappelijke achtergronden' expliciet realiseren.

De school voorziet in het derde leerjaar in één lesuur toegepaste natuurwetenschappen en vier uur theorie van de Lichamelijke Opvoeding met sporttechnieken en bewegingswetenschappen. De leerlingen in het tweede jaar van de tweede graad krijgen vier uur theorie van de Lichamelijke Opvoeding met anatomie en eerste hulp. De leraren streven ernaar om voldoende verbanden te leggen tussen de theorie en de praktijk om op die manier kennis, vaardigheden en attitudes te integreren. Momenteel wordt het aandeel kennis overgewaardeerd ten koste van de vaardigheden en de attitudes die eraan gekoppeld zijn. De leraren stimuleren het zelfstandig werken van leerlingen door groepsopdrachten en het zelfstandig verwerken van een afgebakend deel van de cursus.

Aan de geïntegreerde werkperiode zijn didactische en sociale waarden verbonden. De leraren gebruiken de werkperiode om de samenwerking tussen de leerlingen te verbeteren en om samen grenzen te verleggen. De geïntegreerde werkperiode is ook een screeningsmoment voor de instromers van de tweede graad. De leraren communiceren de gedetecteerde werkpunten in een apart dossier naar de leerlingen en de ouders. Deze waardevolle informatie wordt niet opgenomen in het leerlingvolgsysteem.

Uitrusting <i>ICT</i> <i>Inzet uitrusting</i> <i>Leermiddelen</i>	De school beschikt niet over voldoende sportinfrastructuur. De leerlingen gebruiken onder meer een sporthal, een gymnastiekzaal, een danszaal, het zwembad, buitenterreinen en specifieke sportaccommodaties in functie van het gekozen sportaanbod. Dit laat de leerlingen toe te oefenen in reële sportcontexten. Het sportcomplex is verouderd en er is dringend nood aan renovatie.
	De planning van het zaalrooster is goed doordacht. Het vervoer en de verplaatsing naar het zwembad en de atletiekterreinen nemen een belangrijk deel van de onderwijstijd in beslag. De oplossing ligt in het gebruik van het zwembad in het eigen sportcomplex en de heraanleg van de buitenterreinen met de nodige atletiekvoorzieningen, zoals een springbak. Bij de didactische uitrusting ontbreken tablets, een netwerk en internettoegang in de verschillende sportzalen, zoals het leerplan aanbeveelt. De leerlingen krijgen zo weinig kansen om ICT te gebruiken als ondersteuning van hun leerproces.
Evaluatiepraktijk <i>Evenwicht</i> <i>Volledigheid</i> <i>Beheersingsniveau</i> <i>Transparantie</i>	De evaluatiepraktijk is nog in volle ontwikkeling. Momenteel hanteren de leraren een verschillend evaluatiesysteem in de basisvorming en de sportopleidingen. In de meeste sportdisciplines evalueert men zowel het proces als het product. De evaluatie-inhouden en beoordelingscriteria zijn nog niet representatief voor alle leerplandoelstellingen en krijgen zelden een opbouw over de graden heen. De leraren hanteren verschillende evaluatievormen zoals peer- en zelfevaluatie. De evaluatie van de theoretische vakken bestaat uit kleine en grotere herhalingstoetsen en opdrachten en schriftelijke examens. De examens van de onderzochte theoretische vakken zijn zorgvuldig opgesteld. De examenvragen zijn voorzien van een puntentelling per vraag zodat de leerlingen voldoende zicht krijgen op het belang van de leerplandoelstellingen en -inhouden en op het tot stand komen van de beoordeling. De meeste examenvragen peilen naar de verschillende beheersingsniveaus. Zowel kennis, inzicht als toepassing worden bevraagd
Rapporteringspraktijk	De rapportering van het vak lichamelijke opvoeding en sport is minder transparant. Leerlingen en ouders krijgen geen duidelijk beeld van de wijze waarop het totaalpunt voor lichamelijke opvoeding en sport tot stand komt. De leraren pleiten daarom voor het afstappen van een puntenscore naar een beschrijving van de beoordeelde competenties. In de rapportering wordt geen onderscheid gemaakt tussen de proces- en de productevaluatie.

Leerbegeleiding Het prestatieniveau van de leerlingen is voor de meeste sportdisciplines
Preventief behoorlijk. In de sportpractica worden zowel leraar- als leerlinggestuurde
Curatief werkvormen gehanteerd waardoor binnenklasdifferentiatie en remediëring aan bod komen.

Structurele remediëring is voorhanden voor gymnastiek. Door het verdubbelen van het aantal uren zwemmen willen de leraren de tekorten voor deze sport globaal aanpakken.

Instromers worden gescreend en krijgen hun werkpunten beschreven in een uitgebreid rapport. Leraren geven aan om voor de verschillende disciplines te peilen naar het beginniveau van de leerlingen om van daaruit het leerproces te starten.

Het lesmateriaal van de onderzochte theoretische vakken verschillen in kwaliteit en ondersteunen sporadisch het leerproces. De cursussen bevatten weinig aanbevelingen in verband met 'leren leren'. De leraren reiken modelvragen aan, verbeteren klassikaal toetsen en geven inhaallessen op vraag van leerlingen en ouders.

Deskundigheidsbevordering De werking van de vakgroep vertrekt vanuit een gelijkgerichte en gedragen visie op het vak. De samenwerking is gebaseerd op betrokkenheid en vakinhoudelijke deskundigheid. De leraren nemen regelmatig initiatief voor collegiaal overleg. Iedere vakgroepvergadering wordt degelijk voorbereid, vertrekkend vanuit een agenda. De vakgroep vult om de twee jaar een zelfevaluatie in en werkt dan doelgericht aan de vooropgestelde werkpunten. Binnen de vakgroepvergadering is er ruimte voor zowel praktische als meer inhoudelijke onderwerpen.

De meeste leraren volgen vakgebonden nascholingen. De school remt de aanvragen af om organisatorische redenen. De leraren geven spontaan de informatie van de nascholingen door aan elkaar.

3.1.1.8 Lichamelijke opvoeding en sport in tso derde graad in de studierichting Lichamelijke opvoeding en sport (leerplannen 2012/050, 2015/027, 2006/099)

Voldoet

De leerplanrealisatie voldoet. De evaluatie is afgestemd op de leerplandoelstellingen.

Onderwijsaanbod Bij het realiseren van de leerplandoelstellingen ligt de nadruk op de motorische
Volledigheid competentie. De doelstellingen in verband met het verdiepen en verbreden van
Evenwicht de motorische bewegingsbekwaamheid zijn kwalitatief uitgewerkt. De
Beheersingsniveau leerlingen bereiken een hoog beheersingsniveau. Momenteel blijken de
Samenhang leerlijnen voor zelfstandig werken en reflecteren over bewegen, de persoonsgebonden doelstellingen en attitudes minder kwalitatief uitgewerkt. Deze doelstellingen komen, verschillend naargelang de betrokken leraar, veeleer impliciet dan expliciet aan bod.

De leerplandoelstellingen voor de theoretische vakken komen evenwichtig aan bod. De leraren streven naar voldoende verbanden tussen de theorie en de praktijk om kennis, vaardigheden en attitudes te integreren. De leraren doen dit onder meer door micro-teaching te organiseren voor alle leerlingen, in de keuzesporten.

In het vak 'organisatie van de sport' in het tweede leerjaar van de derde graad krijgen de leerlingen de voorbereiding van de geïntegreerde proef en de stage.

De geïntegreerde proef krijgt een kwaliteitsvolle invulling door een geïntegreerde en projectmatige aanpak. Een aantal vakoverschrijdende competenties zoals keuzes maken, plannen en voorbereiden, probleemoplossend denken en reflecteren en bijsturen komen expliciet aan bod. De rapportering van de stage en de geïntegreerde proef gebeurt aan de hand van een powerpointpresentatie in een moderne vreemde taal. Hierdoor krijgen de leerlingen de kans hun communicatieve vaardigheden te oefenen zoals vooropgesteld in het leerplan. De inbreng van externe juryleden stimuleert een brede kijk voor mogelijke oplossingen. De timing van de geïntegreerde proef is transparant en resulteert in een kwaliteitsvolle begeleiding.

De blokstage voldoet aan de leerplaneisen om beroepsgerichte praktijkervaring op te doen met het oog op een verdere loopbaan. De stage vindt plaats in het onderwijs, in een sportclub of in openbare diensten. De keuze van de stageplaats gebeurt zorgvuldig om alle leerlingen alle stagedoelen ook effectief te laten bereiken. De informatie over algemene en sportspecifieke stagedoelstellingen, de duur, de periode, het verloop en de plaats van de stage worden duidelijk vooraf gecommuniceerd aan leerlingen en ouders. Door middel van een digitaal stagelogboek is er een intensieve begeleiding voor, tijdens en na de stage.

Uitrusting
ICT
Inzet uitrusting
Leermiddelen

De school beschikt nipt over voldoende sportinfrastructuur. De leerlingen gebruiken onder meer een sporthal, een gymnastiekzaal, een danszaal, het zwembad, buitenterreinen en specifieke sportaccommodaties in functie van het gekozen sportaanbod. Dit laat de leerlingen toe te oefenen in reële sportcontexten. Het sportcomplex is verouderd en er is dringend nood aan renovatie.

De planning van het zaalrooster is goed doordacht. Het vervoer en de verplaatsing naar het zwembad en de atletiekterreinen nemen een belangrijk deel van de onderwijstijd in beslag. De oplossing ligt in het gebruik van het zwembad in het eigen sportcomplex en de heraanleg van de buitenterreinen met de nodige atletiekvoorzieningen, zoals een springbak.

Bij de didactische uitrusting ontbreken tablets, een netwerk en internettoegang in de verschillende sportzalen, zoals het leerplan aanbeveelt. De leerlingen krijgen zo weinig kansen om ICT te gebruiken als ondersteuning van hun leerproces.

Evaluatiepraktijk

Evenwicht
Volledigheid
Beheersingsniveau
Transparantie

De evaluatiepraktijk is nog in volle ontwikkeling. Momenteel hanteren de leraren een verschillend evaluatiesysteem in de basisvorming en de sportopleidingen.

In de meeste sportdisciplines evalueert de vakgroep zowel het proces als het product. De evaluatie-inhouden en beoordelingscriteria zijn nog niet representatief voor alle leerplandoelstellingen en krijgen zelden een opbouw over de graden heen.

De evaluatie van de theoretische vakken bestaat uit kleine en grotere herhalingstoetsen en opdrachten en schriftelijke examens. De examens van de onderzochte theoretische vakken zijn zorgvuldig opgesteld. De examenvragen zijn voorzien van een puntentelling per vraag zodat de leerlingen voldoende zicht krijgen op de belangrijkheid van de leerplandoelstellingen en -inhouden en op het tot stand komen van de beoordeling.

De meeste examenvragen peilen naar de verschillende beheersingsniveaus. Zowel kennis, inzicht en toepassing worden bevraagd.

Positief is dat leerlingen voor enkele opleidingsonderdelen (stage en geïntegreerde proef) betrokken worden bij de evaluatie van hun leerproces (zelfevaluatie).

Rapporteringspraktijk

De rapportering van het vak lichamelijke opvoeding en sport is minder transparant. Leerlingen en ouders krijgen geen duidelijk beeld van de wijze waarop het totaalpunt voor lichamelijke opvoeding en sport tot stand komt. De leraren pleiten daarom voor het afstappen van een puntenscore naar een beschrijving van de beoordeelde competenties. In de rapportering wordt geen onderscheid gemaakt tussen de proces- en de productevaluatie.

Leerbegeleiding

Preventief
Curatief

Het prestatieniveau van de leerlingen is voor de meeste sportdisciplines behoorlijk. In de sportpractica worden zowel leraar- als leerlinggestuurde werkvormen gehanteerd waardoor binnenklasdifferentiatie en remediëring aan bod komen.

Structurele remediëring is voorhanden voor gymnastiek. Door het verdubbelen van het aantal uren zwemmen willen de leraren de tekorten voor deze sport globaal aanpakken.

Instromers worden gescreend en krijgen hun werkpunten beschreven in een uitgebreid rapport. Leraren geven aan om voor de verschillende disciplines te peilen naar het beginniveau van de leerlingen om van daaruit het leerproces te starten.

Het lesmateriaal van de onderzochte theoretische vakken verschillen in kwaliteit en ondersteunen sporadisch het leerproces. De cursussen bevatten weinig aanbevelingen in verband met 'leren leren'. De leraren voorzien modelvragen, verbeteren klassikaal toetsen en geven inhaallessen op vraag van leerlingen en ouders.

Deskundigheidsbevordering De werking van de vakgroep vertrekt vanuit een gelijkgerichte en gedragen visie op het vak. De samenwerking is gebaseerd op betrokkenheid en vakinhoudelijke deskundigheid. De leraren nemen regelmatig initiatief voor collegiaal overleg. Iedere vakgroepvergadering wordt degelijk voorbereid, vertrekkend vanuit een agenda. De vakgroep vult om de twee jaar een zelfevaluatie in en werkt dan doelgericht aan de vooropgestelde werkpunten. Binnen de vakgroepvergadering is er ruimte voor zowel praktische als meer inhoudelijke onderwerpen.

De vakgroep startte recentelijk overleg op met de vakgroep wetenschappen om de expliciete koppeling tussen sport en wetenschappelijke doelstellingen voor te bereiden. Een breed schooloverstijgend overleg is jaarlijks structureel ingebouwd.

De meeste leraren volgen vakgebonden nascholingen. De school remt de aanvragen af om organisatorische redenen. De leraren geven spontaan de informatie van de nascholingen door aan elkaar.

3.1.1.9 Vakoverschrijdende eindtermen (VOET)

Voldoet

De school streeft in voldoende mate met een eigen planning de VOET bij haar leerlingen na.

Beleid	De visie en planning staan garant voor een kwaliteitsvolle invulling van de inspanningsverplichting voor VOET. De school heeft een eigen visie uitgewerkt die gerelateerd is aan haar pedagogisch project en aan de kenmerken van de leerlingenpopulatie. De VOET zijn hierbij zowel een middel als een doel. Verdraagzaamheid, emancipatie en studieondersteuning staan centraal, samen met respect, betrokkenheid en ambitie. Er is een meerjarentraject uitgestippeld om de VOET in de praktijk te brengen. De school richt zich op initiatieven die sterk aan het nastreven van de VOET bijdragen door bij vakgroepen te peilen naar de VOET die elk jaar systematisch aan bod komen. De school richt ook een projectweek in. Het collectief werken met een format levert een leerrijk totaalbeeld op van het vakoverschrijdend werk en etaleert ook welke contexten stevig of beperkter worden ingevuld. Het beleid zorgt voor een kritische evaluatie van de eigen werking en stuurt deze bij waar nodig.
Doelgerichtheid	
Ondersteuning	De organisatiestructuur functioneert vrij adequaat. De school zorgt voor een breed draagvlak voor de VOET-werking door haar leraren kwaliteitsvol te ondersteunen. Een coördinator neemt heel wat praktisch en organisatorisch werk op zich, zorgt voor ondersteuning via het digitaal platform en geeft feedback op de inventarisatie van de diverse vak- en projectgroepen. De school investeert in de communicatie over VOET en zorgt ervoor dat haar visie en aanpak ook door nieuwe leraren gekend is. Voor schoolbrede projecten ontwikkelt de school telkens een specifieke visie en stelt ze een werkgroep verantwoordelijk voor de uitwerking ervan.

Doeltreffendheid	De evaluatie heeft betrekking op meerdere aspecten van de VOET-werking. Ze is vrij systematisch uitgebouwd en leidt geregeld tot duidelijke conclusies en bijstellingen. De school stuurt zowel de beleidsmatige aanpak als de uitvoering van de VOET-werking bij. Om de inspanningsverplichting vollediger en betrouwbaar in kaart te kunnen brengen, is de inventarisatie zowel inhoudelijk als organisatorisch aangepast. Hiaten in het aanbod worden stapsgewijs ingevuld. De vak- en projectgroepen richten zich op de VOET die voor hen essentieel zijn. De projecten worden zowel door de leraren als de leerlingen geëvalueerd. Er is aandacht voor de link tussen de eindtermen van de contexten en de stam. Deze stellen de school in staat om door gepaste ingrepen alle VOET op een kwaliteitsvolle manier bij alle leerlingen na te streven: de analyse leidt tot effectieve bijsturing. Ze is hierbij nog zoekende naar meer inhoudelijke criteria om de eigen werking te evalueren.
Ontwikkeling	De professionalisering maakt integraal deel uit van een optimale kwaliteitszorg met betrekking tot de inspanningsverplichting voor VOET. Er zijn verschillende professionaliseringsinitiatieven. Deze hebben in de eerste plaats betrekking op de algemene aanpak van VOET. De school deed hiervoor in de verschillende fasen van haar werking een beroep op de pedagogische begeleiding. De school zorgt ook voor professionalisering met het oog op diverse initiatieven (projecten, extramurale activiteiten) in het kader van de VOET-werking. Sommige projecten leiden op hun beurt tot interne deskundigheidsbevordering, zoals de introductie van nieuwe methoden en lesmateriaal. De kritische zelfevaluatie leidt tot concrete stappen voor bijsturing.
Uitvoering Socioculturele samenleving	Vrijwel alle eindtermen worden bij alle leerlingen met voldoende diepgang (met ook aandacht voor frequentie, leerlijn, integratie eindtermen stam) nagestreefd. De eindtermen worden onder meer nagestreefd aan de hand van een schoolbreed project ("voetenweek"). Het project richt zich op VOET uit verschillende contexten, leidt tot acties in elke graad en doet een beroep op een aantal vakgroepen en op alle leraren. Ook andere projecten, gericht op leerlingen uit een bepaalde graad of uit bepaalde klasgroepen, dragen bij tot de uitwerking van de eindtermen uit deze context. Ten slotte leveren heel wat vakken een bijdrage. Via de jaarplannen op het elektronisch platform bewaakt de school zorgvuldig het aanbod van eindtermen. VOET die niet of onvoldoende aanbod komen, worden op basis van deze analyse bijgestuurd en uitgewerkt.
Sociorelationele ontwikkeling	Vrijwel alle eindtermen worden bij alle leerlingen met voldoende diepgang (met ook aandacht voor frequentie, leerlijn, integratie eindtermen stam) nagestreefd. De school heeft een eigen visie uitgewerkt die ze inhoudelijk en organisatorisch sterk ondersteunt. Een werkgroep speelt hierin een centrale rol. Het geheel is een voorbeeld van goede praktijk. Er is aandacht voor diepgang door frequentie in het aanbod, door een schoolbrede werking en door het werken met een leerlijn. Er is een geïntegreerde aanpak van allerlei vakgebonden en vakoverschrijdende initiatieven doorheen het schooljaar. De school legt doelgericht verbanden tussen vakgebonden leerplandoelen en vakoverschrijdende eindtermen, zowel uit de contexten als de stam. Ze zorgt ook voor een kritische evaluatie van de eigen werking en stuurt deze bij.

3.1.2 Voldoet de school aan de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'?

De school gaat op systematische wijze haar situatie op het vlak van bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne na. Dat blijkt uit de regelmaat waarmee ze de verplichte controles laat uitvoeren en de wijze waarop ze de inspraak van het personeel mogelijk maakt. Daardoor kent ze de tekorten. Opgemerkte tekorten neemt ze op in het elektronisch registratiesysteem van de scholengroep. Deze behandelt de gemelde tekorten planmatig, met een duidelijk beeld van de kostprijs en van de beschikbaarheid van het vereiste budget. Sommige tekorten worden opgelost door het onderhoudspersoneel van de scholengroep, voor andere worden externe bedrijven ingeschakeld. Voor dringende zaken kan de school ook zelf initiatief nemen. Het basiscomité behartigt de taken met betrekking tot het welzijnsbeleid. Binnen het schoolteam varieert de mate waarin elkeen zich aangesproken voelt om op eigen niveau bij te dragen aan de bewoonbaarheid, de veiligheid en de hygiëne van de leer- en werkomgeving. De aandacht om preventief in te grijpen en zo bijkomende schade te vermijden, is beperkt.

Op basis van de adviezen van externe controlediensten, de interne dienst en de externe dienst, blijken er enkele tekorten te zijn opgemerkt. De meeste tekorten zijn op het ogenblik van de doorlichting weggewerkt, een beperkt aantal staat nog op de wachtlijst.

De vaststellingen van de deskundigen die terug te vinden zijn in documenten, stemmen overeen met wat de onderwijsinspectie tijdens de doorlichting opmerkt. Tijdens het bezoek ter plaatse valt het ook op dat sommige onderdelen van het gebouw nog niet gerenoveerd zijn en afgeleefd ogen. Op diverse plaatsen in gangen en lokalen zijn er nog losliggende tegels en ligt materiaal slordig en soms gevaarlijk gestockeerd. Op een gedeelte van de speelplaats is er struikelgevaar door enkele niveauverschillen en een verzakking. De opslag van de gevaarlijke producten in de labo's wordt systematisch geoptimaliseerd, maar is net als de nieuwe etikettering nog onvoltooid. Het sanitair voldoet, maar een gedeelte daarvan is verouderd.

De instelling krijgt een gunstig advies voor de erkenningsvoorwaarde bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne. De onderwijsinspectie vertrouwt op het beleidsvoerend vermogen van de instelling om de resterende tekorten weg te werken en om het voltallige korps zijn verantwoordelijkheid te laten opnemen met betrekking tot de aandachtspunten uit het preventieplan.

3.1.3 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde erkenningsvoorwaarden levert het volgende op.

Onderzochte erkenningsvoorwaarde	
Leeft de school de bepalingen na over de taalregeling in het onderwijs? (codex so, art. 15, §1, 5°)	ja
Neemt de school de reglementering betreffende verlofregeling en aanwending van de schooltijd in acht? (codex so, art. 15, §1, 7°)	ja
Heeft de school een beleidscontract of beleidsplan met een centrum voor leerlingenbegeleiding dat minstens de verplichte bepalingen vermeldt? (codex so, art. 15, §1, 9° en decreet CLB, art. 39 en 40)	ja

3.2 Respecteert de school de overige reglementering?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde reglementering levert het volgende op.

Onderzochte regelgeving	
Is er een schoolreglement waarin de verplichte bepalingen correct zijn opgenomen? (codex so, art. 112 en 123/10)	ja
• de basisprincipes van het schoolbeleid met betrekking tot een aantal leerlinggebonden materies	ja
• de lesspreiding en de vakantie- en verlofregeling voor leerlingen	ja
• de krachtlijnen inzake extra-murosactiviteiten, leerlingenstages, werkplekleren en school- of centrumvervangende onderwijsprogramma's	ja
• de samenwerking met andere onderwijsinstellingen, vormingsinstellingen of organisaties voor zover rechtstreekse impact op leerlingen	ja
• bepalingen in verband met het recht op onderwijs aan huis, opgelet: het recht op synchroon internetonderwijs moet opgenomen zijn	ja
• de bijdrageregeling, afwijkingen en contactpersoon terzake	ja
• de inspraakmogelijkheden voor de betrokken personen in de school of centrum	ja
• de voorwaarden waaronder de betrokken leerling en de betrokken personen inzage kunnen uitoefenen in of een toelichting kunnen vragen bij of een kopie kunnen bekomen van de leerlingengegevens, waaronder de evaluatie-gegevens	ja
• de organisatie van de leerlingenevaluatie	ja
• de lokale leefregels	ja
• de eventuele beroepsmogelijkheden voor de betrokken personen ten aanzien van betwiste beslissingen buiten beslissingen in verband met definitieve uitsluiting of leerlingenevaluatie	ja
• de basisprincipes van het schoolbeleid met betrekking tot reclame en sponsoring	ja
• engagementsverklaring waarin wederzijdse afspraken worden opgenomen	ja
• bepalingen over overdraging bij schoolverandering van leerlingengegevens naar de nieuwe school	ja
Is het schoolreglement conform het inschrijvingsrecht? (codex so, art. 110/1 tot 110/10)	ja
Informeert de school ouders en leerlingen en personeel over het centrum voor leerlingenbegeleiding waarmee ze samenwerkt? (codex so, art. 15, §1, 9° en decreet CLB, art. 33)	ja
Respecteert de voorziene verhaalmogelijkheid de reglementair voorgeschreven procedure? (codex so, art. 115/6)	ja
Respecteert de school voor secundair onderwijs de reglementaire bepalingen met betrekking tot oriëntering en evaluatie van leerlingen? (codex so, art. 115/6, §1, 256, §1, 1° en BVR van 19-7-2002)	ja
Verloopt het afleveren van attesten van verworven bekwaamheid correct? (codex so, art. 115, tweede alinea en 252, §1, b)	ja
Verloopt het afleveren van attesten van lesbijwoning correct? (codex so, art. 115, derde alinea en 252, §2)	ja
Respecteert de school het minimumlessenrooster? (codex so, art. 148-157 en BVR van 19-7-2002)	ja

4 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de geselecteerde procesindicatoren of procesvariabelen levert het volgende op.

4.1 Leerbegeleiding

Doelgerichtheid Twee van de pijlers van de schoolvisie, namelijk betrokkenheid in de zin van verantwoordelijkheid en engagement van de leerlingen enerzijds en ambitie in de betekenis van onderzoekend, innovatief en vol zelfvertrouwen in de wereld staan anderzijds, vormen de leidraad voor het concretiseren van de leerbegeleiding. De school spoort de leerlingen aan zelf de verantwoordelijkheid voor hun leerproces op te nemen.

De school heeft haar visie op de leerbegeleiding uitgeschreven en samen met de daaraan gekoppelde concrete acties opgenomen in het schoolwerkplan. Zij kadert de leerbegeleiding in haar visie op zorg en geeft leerbegeleiding daarin een belangrijke en duidelijke plaats.

De geformuleerde basisprincipes weerspiegelen de keuze voor een gefaseerde aanpak. De vakleraren staan in voor de ontwikkeling van de gepaste studiemethode bij de leerlingen en, indien nodig, een eerste remediëring. Het gelijkeonderwijskansen (GOK-) team neemt indien nodig als volgende stap de studiebegeleiding op zich. In een derde fase kan de leerling doorverwezen worden naar externe begeleiding.

De uitwerking van de leerbegeleiding hangt nauw samen met de GOK-werking en het talenbeleid. De vastgelegde GOK-thema's – preventie en remediëring van studie- en gedragsproblemen en taalvaardigheidsonderwijs - nodigen daartoe uit.

De school zet in op een open en participatief schoolklimaat. In dialoog gaan met de leerlingen, de leraren en de ouders is in elke fase van het leertraject eigen aan de school.

De school brengt de beginsituatie van de leerlingen in kaart op basis van een inschrijvingsfiche die een breed beeld oplevert van de instromende leerling. Verder onderzoekt de school nauwgezet of de leerlingen voldoende taalvaardigheid bezitten. In het eerste leerjaar van de tweede en de derde graad leggen de leerlingen een leer- en motivatietest af, die hun sterke en minder sterke punten in kaart brengt. De resultaten worden meegedeeld aan de ouders en besproken op de klassenraad en met de leerlingen. De vakoverschrijdende eindtermen 'leren leren' worden nagestreefd in de verschillende ondernomen acties, zij het veeleer impliciet. Zij zijn geen sturende factor in de leerbegeleiding.

Ondersteuning Het zorgteam, aangestuurd door de adjunct van de directeur, functioneert op schoolniveau als structurele pijler ter ondersteuning van de leraren en de leerlingen. Dit team staat in voor de leerlingenbegeleiding, de opvolging van leerstoornissen, taalbeleid en GOK. De combinatie van al deze verantwoordelijkheden binnen eenzelfde werkgroep zorgt voor een uitstekende synergie.

In het schoolwerkplan stelt de school uitdrukkelijk de vakleraren verantwoordelijk voor de preventieve en curatieve maatregelen op het vlak van de leerbegeleiding. Via een enquête peilde de school naar de opvattingen van de leraren in verband met basis- en verhoogde zorg. Op basis van de resultaten vult de school in samenspraak met de leraren het concept brede basis- en verhoogde zorg in, waarbij ook aandacht is voor de rol van de leerlingen en de ouders.

De begeleidende klassenraden krijgen een cruciale rol toebedeeld in de opvolging van de leertrajecten. Er wordt ook werk gemaakt van de begeleiding van specifieke leerproblemen en -stoornissen, onder meer bij ex-OKAN-leerlingen en anderstalige leerlingen. Deze leerlingen krijgen een begeleider toegewezen, die de leerling individueel opvolgt. Een draaiboek legt de te volgen procedure bij leerstoornissen vast. Voor de registratie en de communicatie van de ondernomen acties maakt de school gebruik van een digitaal leerlingvolgsysteem.

Doeltreffendheid De school hanteert geen overkoepelend formeel systeem om de effecten van leerbegeleiding na te gaan. Om te achterhalen in welke mate de activiteiten in verband met leerbegeleiding resultaat hebben, zijn de leerlingresultaten een belangrijk houvast. Het beleid volgt via de klassenraden en via de analyse van de evolutie in de attesten de effecten van de preventieve en remediërende maatregelen op.

Via bevragingen van leerlingen en ouders verzamelt de school kwalitatieve data. Daarnaast brengt het beleid cijfermatige gegevens in kaart zoals de evolutie van het aantal tekorten per vak. Na analyse van deze gegevens bepaalt de school een aantal aandachtspunten en acties, die opgenomen worden in het beleidsplan.

Uit de vakkendoorlichting blijkt dat de ondersteuning van de leerlingen zowel preventief als curatief gebeurt. Leerlingen krijgen in het begin van het schooljaar vakafspraken aangereikt met onder andere studietips voor en de specifieke instructietaal van het vak in kwestie. In een aantal vakken maken de leraren gebruik van actieve en afwisselende werkvormen. Ze hebben over het algemeen voldoende oog voor remediëring en voor het geven van feedback. De aangeboden remediëring wordt meestal geregistreerd in het leerlingvolgsysteem.

De school onderzoekt de talige noden van anderstalige en ex-OKAN leerlingen door middel van een taalscreening en door de observaties van de leraren. Voor de ondersteuning van ex-OKAN leerlingen hanteert de school een draaiboek. Zij breidt bovendien deze beperkte doelgroep uit met leerlingen, die op het vlak van taalvaardigheid ondersteuning kunnen gebruiken. De GOK-verantwoordelijken analyseren de resultaten en ondersteunen de leraren om doelgerichte acties te ondernemen. Ook in het kader van de GOK-acties stimuleert de school de taalvaardigheid van alle leerlingen door in samenspraak met de vakleraren de instructietaal van alle vakken in kaart te brengen.

Ontwikkeling De leerbegeleiding binnen de school is voortdurend in evolutie. De cel leerlingenbegeleiding werd recent hervormd tot een zorgteam, dat blijkt geeft van een grote ontwikkelingsdynamiek. Het team reageert responsief op veranderingen in de leerlingkenmerken en leerlingresultaten en reflecteert over mogelijke acties om daaraan tegemoet te komen. Het team streeft ernaar zoveel mogelijk leraren uit het korps te betrekken. De leerlingenbegeleiders volgen nieuwe ontwikkelingen op de voet door deel te nemen aan diverse nascholingen over leerzorg. Doelgerichte pedagogische studiedagen verhogen de professionaliteit van de leraren. Het beleid zet ook sterk in op zelfevaluatie bij leerlingen, leraren en vakgroepen. Deze reflectie leidt in een aantal gevallen tot concrete acties.

In het jaaractieplan 2016-2017 zijn een aantal doelstellingen opgenomen, die relevant zijn voor leerbegeleiding zoals het aanmoedigen van activerende werkvormen, het verder reflecteren over leerzorg in relatie met het M-decreet en het verder verfijnen van het taalbeleid.

5 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL

Het onderzoek naar het algemeen beleid van de school levert volgende vaststellingen op.

Leiderschap Het directieteam bestaat uit een team van twee directeurs, die elk een halftijdse opdracht waarnemen. Ze functioneren als een complementair team met een grote beleidsmatige inbreng van beide. Naast hen functioneert een adjunct van de directeur. Een middenkader, bestaande uit vier leerlingenbegeleiders, staat de directeurs in hun taken bij. Ze worden verder ondersteund door een zorgteam, bestaande uit drie leraren. Een kernteam van acht vrijwillige personeelsleden houdt zich bezig met visieontwikkeling en het voorstellen van concrete maatregelen, die nadien worden besproken in de pedagogische raad en in brede geledingen van het personeel.

Het directieteam vergadert zeer geregeld om elkaar op de hoogte te houden van relevante gebeurtenissen en genomen beslissingen en om van gedachten te wisselen. Informeel is er ook veelvuldig contact. De directieleden hebben hun taken complementair verdeeld met een geconcretiseerde functiebeschrijving. Pedagogische raad, externe communicatie, vakgroepwerking, werkgroepen, begeleiding en coaching van personeel, leerlingenwerking en schoolwerkplan vormen een eerste luik van bevoegdheden; personeelsbeleid, delibererende klassenraden, schoolraden, financiën, infrastructuur, logistiek en veiligheid zijn een tweede luik. De adjunct van de directeur neemt grotendeels zorgtaken op zich.

De school draagt participatief leiderschap en het betrekken van de verschillende geledingen in de besluitvorming, hoog in het vaandel. Uit de doorlichting blijkt een voortdurende en doorgedreven aandacht voor kwaliteitszorg, aangestuurd door de schoolleiding en uitgewerkt op het elektronische platform.

Visieontwikkeling De visie van de school op onderwijs en opvoeding is uitgeschreven in een geactualiseerd opvoedingsproject, dat steunt op het pedagogisch project van het GO!. De focus ligt op respect, betrokkenheid en ambitie. Kwaliteit en begeleiding zijn eveneens kernbegrippen. Deze visie wordt gecommuniceerd via het schoolreglement, de website en de infobrochure. De waarden, het logo en de baseline ("Traditie met pit") zijn opgenomen in elke vorm van schriftelijke communicatie. Hieruit blijkt dat de school bijzonder belang hecht aan het uitdragen van deze visie voor het hele schoolteam, de leerlingen en de ouders. Voor de leraren bestaat een functiebeschrijving met concrete basisafspraken. De directie streeft naar functiegesprekken en evaluaties om de vier jaar. Voor de aanvangsbegeleiding is er een uitgewerkte procedure van coaching en mentoraat die gestalte krijgt in een startersdag, evaluatie en competentiescans. Zo tracht de directie tegemoet te komen aan de uitdagingen van het werken met een jong en veranderend team.

Ook voor gelijke onderwijskansen, VOET, onderwijsloopbaanbegeleiding, 'leren leren' en vakgroepwerking heeft de school visieteksten uitgeschreven.

Besluitvorming De besluitvorming verloopt participatief en wordt duidelijk gecommuniceerd via verschillende kanalen. Formeel overleg vindt op geregelde tijdstippen plaats met het schoolbestuur, de scholengemeenschap, de middenschool, de decretale participatieorganen, het middenkader en het zorgteam.

De school heeft een werking van pedagogische raad, schoolraad en ouderraad. Uit de verslagen blijkt een sterke betrokkenheid van leerlingen, zowel in de leerlingenraad als in de schoolraad.

Alle leraren worden uitgenodigd om deel uit te maken van een werkgroep. Voor de vakgroepwerking bestaan uitgeschreven teksten over de zelfsturing van de vakgroep, de concrete taken van de voorzitter en de kwalitatieve/sturende begeleiding door de directie.

Kwaliteitszorg De school onderzoekt en bewaakt op systematische wijze haar eigen kwaliteit. Ze doet dit aan de hand van bevestigingen en zelfevaluaties voor leraren en ouders, fora voor suggesties door het personeel, kijkwijzers voor toets- en examenvragen en draaiboeken of checklists voor klassenraden, deliberaties, oudercontacten en proclamaties. Ook procedures als tuchtmaatregelen en de organisatie van reizen zijn gedetailleerd uitgeschreven. Het nascholingsbeleid wordt zorgvuldig bewaakt. De school verzamelt en analyseert de leerprestaties, outcomes en schoolloopbaan van de leerlingen en heeft aandacht voor de tevredenheid van leerlingen, personeelsleden en andere partners.

Het beleidsplan 2015-2019 vertrekt van een ambitieuze lijst aandachtspunten en somt doelen op. De school toont hiermee haar bereidheid om belangrijke uitdagingen aan te gaan.

6 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL

6.1 Wat doet de school goed?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- Het nastreven van de vakoverschrijdende eindtermen.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- Het engagement van het schoolteam.
- De aandacht en inzet voor het welbevinden van de leerlingen.
- Het open en gestructureerd leer- en leefklimaat.
- De leerbegeleiding op schoolniveau.
- De acties in functie van taalvaardigheid.

Wat betreft het algemeen beleid

- De visieontwikkeling.
- Het participatieve en motiverende leiderschap.
- Het aansturen van de vakgroepwerking.
- De renovatie van de infrastructuur en de inrichting van de schoolcampus.
- De interne kwaliteitszorg.
- De samenwerking met de scholengemeenschap.
- De openheid voor begeleiding en externe evaluatie.

6.2 Wat kan de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- De minimale materiële ondersteuning van de leerplanrealisatie voor toegepaste economie in de studierichting Handel.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- De expertisedeling in en tussen sommige vakgroepen.
- De afstemming van de evaluatiepraktijk op de leerplandoelstellingen in een aantal vakken.

7 ADVIES BETREFFENDE DE ERKENNINGSVOORWAARDEN

In uitvoering van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies:

GUNSTIG

- voor de erkenningsvoorwaarde 'voldoen aan de onderwijsdoelstellingen' voor alle structuuronderdelen van het voltijds secundair onderwijs.
- voor de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'.
- voor de overige erkenningsvoorwaarden.

8 OVERIGE REGELGEVING: REGELING VOOR VERVOLG

Op de gecontroleerde overige regelgeving werden door het inspectieteam geen inbreuken voor verder gevolg door de onderwijsinspectie vastgesteld.

Namens het inspectieteam	Voor kennisname namens het bestuur
Veerle VONDERLYNCK de inspecteur-verslaggever	Saskia EECKMAN de directeur
Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de school	